

AGHAGH UNIVERSITY OF SCIENCE
AND TECHNOLOGY

Kod: HS-285 Nazwa modułu: Religie świata: człowiek a sacrum

Rok akademicki: 2018/2019 Semestr: letni, zimowy Punkty ECTS: 2

Program: Przedmioty humanistyczne i społeczne

Strona www: Język wykładowy: Polski

Osoba odpowiedzialna: dr Stark Katarzyna (stark@agh.edu.pl)

Osoby prowadzące: dr Stark Katarzyna (stark@agh.edu.pl)

Krótką charakterystyka modułu

Student ma wiedzę z zakresu religii świata oraz umiejętności i kompetencje pozwalające mu zrozumieć oraz doceniać zróżnicowanie religijne świata.

Opis efektów kształcenia dla modułu zajęć

Kod EKM	Student, który zaliczył moduł zajęć wie/umie/potrafi	Sposób weryfikacji efektów kształcenia (forma zaliczeń)
Wiedza		
M_W001	Student posiada ogólną wiedzę o pochodzeniu, historii i strukturze wewnętrznej głównych religii świata.	Kolokwium, Aktywność na zajęciach
M_W002	Student posiada bardziej szczegółową wiedzę o historii i cechach charakterystycznych różnych odłamów chrześcijaństwa.	Kolokwium, Aktywność na zajęciach
Umiejętności		
M_U001	Student potrafi rozróżniać i analizować cechy charakterystyczne wielkich tradycji religijnych i duchowych świata.	Kolokwium, Aktywność na zajęciach
M_U002	Student potrafi samodzielnie podejmować i rozwiązywać teoretyczne i praktyczne problemy duchowości, kultury religijnej oraz pogranicza religii i nauki.	Kolokwium
M_U003	Student umie różnicować tradycje religijne, kulturowe i duchowe właściwe głównym odłamom chrześcijaństwa	Kolokwium, Aktywność na zajęciach
Kompetencje społeczne		
M_K001	Student rozumie istotę praw człowieka i przyjmuje postawę, która jest zgodna z ich ideą w odniesieniu do kwestii obecności religii w społeczeństwie i kulturze.	Aktywność na zajęciach

M_K002	Student potrafi wypracowywać własny, otwarty i krytyczny stosunek do różnych tradycji religijnych i duchowych ukształtowanych w ramach wielkich religii świata, jak też poza nimi	Kolokwium, Aktywność na zajęciach
--------	---	-----------------------------------

Matryca efektów kształcenia w odniesieniu do form zajęć

Kod EKM	Student, który zaliczył moduł zajęć wie/umie/potrafi	Forma zajęć										
		Wykład	Ćwiczenia audytorne	Ćwiczenia laboratoryjne	Ćwiczenia projektowe	Konwersatorium	Zajęcia seminaryjne	Zajęcia praktyczne	Zajęcia terenowe	Zajęcia warsztatowe	Inne	E-learning
Wiedza												
M_W001	Student posiada ogólną wiedzę o pochodzeniu, historii i strukturze wewnętrznej głównych religii świata.	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M_W002	Student posiada bardziej szczegółową wiedzę o historii i cechach charakterystycznych różnych odłamów chrześcijaństwa.	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Umiejętności												
M_U001	Student potrafi rozróżniać i analizować cechy charakterystyczne wielkich tradycji religijnych i duchowych świata.	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M_U002	Student potrafi samodzielnie podejmować i rozwiązywać teoretyczne i praktyczne problemy duchowości, kultury religijnej oraz pogranicza religii i nauki.	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M_U003	Student umie różnicować tradycje religijne, kulturowe i duchowe właściwe głównym odłamom chrześcijaństwa	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kompetencje społeczne												
M_K001	Student rozumie istotę praw człowieka i przyjmuje postawę, która jest zgodna z ich ideą w odniesieniu do kwestii obecności religii w społeczeństwie i kulturze.	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
M_K002	Student potrafi wypracowywać własny, otwarty i krytyczny stosunek do różnych tradycji religijnych i duchowych ukształtowanych w ramach wielkich religii świata, jak też poza nimi	+	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Treść modułu zajęć (program wykładów i pozostałych zajęć)

Wykład

1. Wstęp. Wprowadzenie podstawowych pojęć i problematyki
Pojęcie religii, sacrum i duchowości oraz ich wzajemne relacje. Potoczne i naukowe typologie religii. Religie a religioznawstwo i filozofia religii. Zarys historii i geografii wielkich religii świata.
2. Religie Zachodu, ich wzajemne związki i ewolucja
Pochodzenie monoteizmu judaistycznego. Judaizm starożytny i współczesny – religia Przymierza i Prawa. Judaistyczne korzenie chrześcijaństwa a współczesne relacje między tymi religiami. Pochodzenie i specyfika monoteizmu muzułmańskiego a jego związki z monoteizmem judaistycznym i chrześcijańskim. Zarys historii islamu, islam współczesny.
3. Pochodzenie, rozwój i współczesność chrześcijaństwa
Wczesne chrześcijaństwo pomiędzy światem żydowskim a greckim. Ukształtowanie się podstaw doktrynalnych chrześcijaństwa. Prawosławna tradycja monastyczno-mistyczna; ikona – okno do nieba – soczewka religijności prawosławnej. Prymat Piotrowy jako podstawa katolickiej tożsamości religijnej. Reformacja, sola fide i sola scriptura, znaczenie społeczno-gospodarcze etyki protestanckiej.
4. Religie Środkowego Wschodu
Najstarsze korzenie religii Indii. Podstawowe pojęcia hinduizmu, religijność braministyczna. Rozwój hinduizmu – okres medytacji, dżinnizm, źródła buddyźmu. Misja Gauthamy Siakjamuniego – Buddy. Podstawowe pojęcia i zasady buddyźmu. Buddyzm Małego, Wielkiego i Diamentowego Wozu. Wzorzec etyczno-duchowy arhata i bodhisattwy. Współczesny buddyźm w świecie zachodnim i w Polsce.
5. Religie Dalekiego Wschodu
Taoizm i konfucjanizm. Tradycyjna tożsamość chińska – synteza taoizmu, konfucjanizmu i buddyźmu. Podstawy etyki konfucjańskiej, jej znaczenie gospodarcze i społeczne. Konfucjanizm a współczesny Daleki Wschód.
Szintoizm – tradycyjna narodowa i państwowa religia Japończyków. Geneza szintoizmu, jego miejsce w krajobrazie kulturowym i duchowym Dalekiego Wschodu.
6. Religia a świat współczesny
Główne tradycje religijne i duchowe Zachodu i Wschodu wobec wyzwań współczesności. Judaizm i chrześcijaństwo wobec wyzwań XIX i XX w.: scjentyzmu, materializmu, rewolucji. Wyzwania XXI w.: masowa laicyzacja, nowa duchowość. Islam – ostoja tradycyjnego miejsca religii w społeczeństwie?
Duchowość buddyjska i konfucjański model relacji społecznych: czy propozycje na miarę III tysiąclecia?

Sposób obliczania oceny końcowej

1. Zaliczenie pisemnego testu końcowego 80%
  2. Aktywny udział w wykładach 20%
- 100% obecności wpływa na ocenę końcową. Dopuszcza się jedną nieobecność na zajęciach z powodów losowych. Inne nieobecności wymagają usprawiedliwienia i mogą być zaliczone na podstawie rozmowy z prowadzącym z zakresu wiedzy prezentowanej na opuszczonych wykładach.
II i III termin zaliczenia jest dokładnie taki sam.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Ogólna wiedza historyczna i humanistyczna oczekiwana od maturzysty, obejmująca podstawowe wiadomości na temat głównych religii świata.

Zalecana literatura i pomoce naukowe

1. M.Eliade, Historia wierzeń i doktryn religijnych, t.1-4, W-wa, 1988 i n. (fragmenty)
  2. W. Harding, Religie świata dla otwartych umysłów, Wrocław, Siedmioróg 1995.
  3. Leksykon Religii Świata, Warszawa (fragmenty)
  4. Biblia, Koran, Bhagavadghita, Tao-te-king i in. (fragmenty)
- Popularne wydawnictwa z serii Religie Świata (fragmenty)

Publikacje naukowe osób prowadzących zajęcia związane z tematyką modułu

Katarzyna Stark

Adam Zamojski : New Age: Philosophy, Religion and Parascience — New Age: Filozofia, religia i paranauka : Kraków : Nomos, 2002 / Katarzyna STARK // Journal of Alternative Spiritualities and New Age Studies (JASANAS) ; ISSN 1750-3191. — 2008 vol. 4, s. 102-106. — Bibliogr. s. 106

Dialog międzyreligijny — [Interreligion dialogue] / Katarzyna STARK // W: Humanistyka wobec wyzwań wielokulturowości i cywilizacji ryzyka / red. nauk. Miła Kwapiszewska-Antas. — Słupsk : Katedra Filozofii Akademii Pomorskiej, 2010. — ISBN: 978-83-928938-0-6. — S. 218-230. — Bibliogr. s. 229-230

Prawda w dialogu międzyreligijnym — The truth in inter-religion dialogue / Katarzyna STARK // W: Filozoficzne i kulturoznawcze rozważania o duchowości i komunikowaniu = Philosophical and cultural studies in spirituality and communication / pod red. Ignacego Stanisława Fiuta. — Kraków : AGH Uczelniane Wydawnictwa Naukowo-Dydaktyczne, 2008. — (Prace Katedry Kulturoznawstwa i Filozofii Wydziału Humanistycznego Akademii Górniczo-Hutniczej ; t. 10) ; (Idee i Myśliciele = Ideas and Thinkers). — ISBN: 978-83-7464-210-1. — S. 47-59

Prawosławie w ujęciu Jerzego Nowosielskiego — Jerzy Nowosielski's interpretation of the orthodox thought / Katarzyna STARK // W: Duchowość: człowiek i wartości = Spirituality: the man and the values / pod red. Ignacego Stanisława Fiuta. — Kraków : [s.n.], 2012. — (Prace Katedry Kulturoznawstwa i Filozofii Wydziału Humanistycznego Akademii Górniczo-Hutniczej ; t. 14) ; (Idee i Myśliciele = Ideas and Thinkers). — ISBN: 978-83-60741-45-0. — S. 13-32

Theosis and life in Nicolai Berdyaev's philosophy / Katarzyna STARK // W: Phenomenology/ontopoiesis retrieving geo-cosmic horizons of antiquity. Pt. 2, Logos and life / ed. Anna-Teresa Tymieniecka. — Dordrecht [etc.] : Springer, cop. 2011. — (Analecta Husserliana : the yearbook of phenomenological research ; ISSN 0167-7276 ; vol. 110). — Publikacja zawiera materiały z: 60th International Congress at the University of Bergen : logos and life : phenomenology/ontopoiesis retrieving geo-cosmic horizons of antiquity. — ISBN: 978-94-007-1690-2. — S. 631-644. — Bibliogr. s. 643-644, Abstr.

Informacje dodatkowe

brak

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS)

Forma aktywności studenta	Obciążenie studenta
Udział w wykładach	30 godz
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	16 godz
Dodatkowe godziny kontaktowe z nauczycielem	4 godz
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	50 godz
Punkty ECTS za moduł	2 ECTS